NKE STRATÉGIAI VÉDELMI KUTATÓKÖZPONT
ELEMZÉSEK – 2013/1
1581 Budapest Pf: 15 Tel: 432-90-92 Fax: 432-90-58 e-mail: svkk@uni-nke.hu
ISSN 2063-4862

Külföldi katonai beavatkozás Maliban – az Opération Serval és háttere

Egy nappal azután, hogy január 10-én az Anszár ad-Dín iszlamista csoport és a vele szövetséges radikális milíciák fegyveresei elfoglalták a stratégiai jelentőségű Konna városát, a francia légierő egységei megkezdték a felkelők elleni légicsapásokat, pár nappal később pedig a szárazföldi alakulatok is bekapcsolódtak a küzdelembe. Miközben a nemzetközi közösség elismerte a francia beavatkozás szükségességét, a válságkezelés körülményei, a nemzetközi közösség késlekedése komoly kritikákra adnak okot. Az elemzés a nemzetközi válságkezelési tapasztalatok tükrében vizsgálja a Maliban kialakult helyzetet és az események lehetséges kimenetelét.

A nemzetközi válságkezelés kudarca

A francia alakulatok mali intervenciójának, az *Opération Serval*nak a megindítása a politikusok és szakértők[1] egyöntetű vélekedése szerint létfontosságú lépés volt annak érdekében, hogy megakadályozzák a nyugat-afrikai ország szétesését és a radikális iszlamista csoportok további rohamos erősödését. A világsajtóban az elmúlt napokban több, Francois Hollande francia elnök fellépését elismerő írás is megjelent, aki – rácáfolva kritikusai véleményére, miszerint nem alkalmas a gyors cselekvésre – a határozott intervencióval megmentette Bamakót az iszlamisták ostromától. Az elemzők többsége – részben jogosan – a szemben álló erők számbavételével, valamint a harcok kimenetelének, regionális és belpolitikai hatásainak latolgatásával van elfoglalva. Mielőtt azonban – csatlakozva a már említett többséghez – belevágnánk a francia haditechnika legmodernebb eszközeit felvonultató művelet elemzésébe, érdemes a jelenlegi eseményeket tágabb perspektívában, a nemzetközi válságkezelési gyakorlat tükrében értékelni. Ez ugyanis arra hívja fel a figyelmünket, hogy a kétségkívül pozitív lépésként értékelhető, sorsfordító francia beavatkozás mellett a nemzetközi közösség számos hibát és mulasztást követett el a mali válság eddigi kezelésében.

Nem elsősorban azért, mert az ilyen jellegű műveleteknél kötelezően felmerülő kérdésekre/kétségekre – *„meddig maradnak a franciák?”*, *„mi a kívánatos végállapot?”*, *„milyen távlati megoldása lehet a konfliktusnak?”* – még nincs kielégítő válasz. Hanem azért, mert a mali válság, azon belül is az elmúlt egy hét eseményei rávilágítottak arra a szomorú tényre, hogy húsz évvel a balkáni konfliktus kitörése, vagy épp több mint tizenegy év afganisztáni szerepvállalása után a nemzetközi közösség – és itt hangsúlyosan nem csak a Nyugatról van szó – válságkezelő képességei továbbra is esetlegesen és korlátozottan működnek. Mali arra hívja fel a figyelmet, hogy a különféle szereplők a gyakorlatban keveset – vagy legalábbis nem eleget – tanultak az elmúlt évtizedek Boszniában, Koszovóban, Afganisztánban, Irakban, Líbiában, Szomáliában vérrel-verejtékkel kivívott sikereiből, illetve kudarcaiból, és továbbra is a pillanatnyi politikai konstellációknak engedve avatkoznak be, vagy épp tartják távol magukat egyes regionális konfliktusoktól.

Ma már valamennyi szereplő egyetért abban, hogy a válságok kezelése nem a tűzoltásnál kezdődik. A megelőző diplomácia, a korai előrejelzés, a hírszerzési információk feldolgozása, értékelése, elemzése, majd a szükséges lépések megtétele azért is létfontosságú, mert ezek révén emberéleteket, euró-, illetve dollármilliárdokat lehet megspórolni – ami a jelenlegi gazdasági válság időszakában fontos szempont. A gyakorlat mégsem látszik igazolni a már unalomig

[1] No End to Conflict in Sight. http://allafrica.com/stories/201301160292.html?viewall=1. Megtekintve: 2013. január 16. Rik Coolsaet – Sven Biscop – Jo Coelmont: Mali: Another European Intervention without the EU? http://www.egmontinstitute.be/papers/13/sec-gov/SPB42-Mali.pdf. Megtekintve: 2013. január 17. 1. o.

©MARSAI VIKTOR

ismételt következtetéseket. A Kaddáfi-rezsim 2011-es őszi bukásától a 2013. januári mali helyzetig, amint azt látni fogjuk, jól kiszámítható, szinte nyílegyenes út vezetett. Sajnálatos módon azonban a nyilvánvaló jelek, az elemzői figyelmeztetések ellenére a nemzetközi fellépésre közel egy évet kellett várni, amikor a felkelés már nem csupán Mali egységét, de az egész térség, közvetetten pedig Európa stabilitását is veszélyeztette, azzal fenyegetve, hogy Afganisztán, Jemen és Szomália után a globális dzsihád új bástyája alakult ki Nyugat-Afrikában.

Éppen ezért az Opération Serval sokkal inkább a késői tűzoltás, mint a valóban átgondolt válságkezelés műfajába sorolható. A műveletek még épphogy elkezdődtek, és a pontosan meg nem határozott végállapot elérése legjobb esetben is hónapokba telhet. Az eddig elvégzett alapos elemzői munkához csatlakozóan az alábbiakban megpróbáljuk bemutatni a válság dimenzióit, és abból következtetni a lehetséges forgatókönyvekre.

A mali válság kialakulása

A jelenlegi mali helyzet kialakulása közvetlenül a tuareg népcsoport függetlenségi küzdelmeihez köthető. A berber eredetű, a mai Líbia, Mali, Niger, Algéria és Burkina Faso területén élő népcsoport 2000 éve, a teve elterjedése óta a transzszaharai kereskedelem fő működtetője. Bár szerepük az atlanti útvonalak megnyílásával némileg csökkent, a népcsoport tagjai továbbra is azon kevesek közé tartoznak, akik nagy biztonsággal képesek mozogni a Szahara ismeretlen és veszélyes sivatagában.[2] Ez óriási előny számukra egy olyan hadszíntéren, amelynek viszonyai között esetenként még a legmodernebb navigációs technikák is csődöt mondanak.[3] Ráadásul a tuaregek az arany és a só helyett ma már új árucikkekkel kereskednek: üzemanyaggal, élelmiszerrel, kábítószerrel, fegyverekkel. Utóbbiakhoz a nagy számban a kifosztott líbiai fegyverraktárakból jutottak hozzá.[4]

A tuareg népcsoport Mali 1960-as függetlenné válása óta folyamatos konfrontációban áll Bamakóval. A központoktól távoli, messzi sivatagokban élő, világos bőrszínű nomádok többször is kifejezték elégedetlenségüket, miszerint a központi kormányzat elhanyagolja és marginalizálja őket. Mali történetét ezért végigkísérik a kisebb-nagyobb tuareg felkelések. A legutóbbira 2007 és 2009 között került sor Aghali Alambo és Ibrahím Ag Bahanga vezetésével. A két parancsnok Líbiában kapott kiképzést, és élvezte Kaddáfi elnök támogatását.[5] Mindazonáltal nem voltak képesek megdönteni a központi kormányt, és elérni független államuk, Azawad létrehozását.

A döntő fordulatot a tuaregek függetlenségi küzdelmében különös módon a Kaddáfi-rezsim összeomlása hozta el. A nyolcvanas évektől kezdve a tuareg zsoldosok a törzsi ellentétektől szabdalt Líbiában a rendszer fő támaszát jelentették. A líbiai polgárháború kitörésekor közel 6.000 tuareg fegyveres állt a diktátor szolgálatában, akik félelmetes ellenfélnek számítottak a harcmezőn. A berber harcosok fele elesett a háborúban, körülbelül háromezren azonban – mérhetetlen mennyiségű fegyverzettel együtt – visszatértek az anyaországba, így részben Maliba.[6] A harcosok ezen hulláma új lendületet adott a függetlenségi küzdelemnek, amely már 2011 őszén fellángolt Nyugat-Afrikában. A tuaregek 2011 októberében létrehozták MNLA (*Mouvement National pour la Libération de l'Azawad* – Nemzeti Mozgalom Azawad Felszabadításáért) nevű ernyőszervezetüket, és a korábbi „üss és fuss el" taktikájuk helyett egyre többször vállalták a szemtől szembeni konfrontációt a mali kormányerőkkel.[7]

[2] Mali crisis: Who's who? http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-17582909. Megtekintve: 2013. január 16.
[3] Egyes híresztelések szerint a líbiai műveletek során több nyugati különleges egység is eltévedt a sivatagban. Besenyő János – Marsai Viktor: Országismertető. Líbia. MH Összhaderőnemi Parancsnokság, Székesfehérvár, 2012. 4. o.
[4] Libya: Peace lost in the Desert. http://allafrica.com/stories/201204290209.html. Megtekintve: 2013. január 16..
[5] Besenyő – Marsai: i. m. 92– 93. o.
[6] A látható légió. Tuareg felkelés Maliban. *HVG,* 2012/12. szám (2012. március 21.), 22–23. o.
[7] Mali, a Tuareg rebellion – without Gadhafi. http://news.yahoo.com/mali-tuareg-rebellion-without-gadhafi-143914930.html. Megtekintve: 2013. január 16.

©MARSAI VIKTOR

Mali hosszú éveken keresztül a térség egyik mintaállamának számított. Amadou Toumani Touré tábornok 1991-ben lett az ország elnöke, miután egy demokratikus felkelést követő katonai puccs véget vetett Moussa Traoré katonai diktatúrájának. Touré levezényelte a demokratikus átmenetet, és fokozatosan átadta az irányítást a civil közigazgatás kezébe, kiérdemelve ezzel a lakosság és a külföld megbecsülését, illetve „a demokrácia katonája" becenevet. Touré így könnyedén megnyerte a 2002-es és 2007-es elnökválasztást is. Ezt követően azonban pozíciói fokozatosan gyengülni kezdtek. Az elnök egyre nagyobb teret engedett a korrupció elburjánzásának, miközben szinte semmit sem tett az ország északi részeit fenyegető tuareg felkelők és iszlamista terrorcsoportok ellen. 2012-re az elnök elvesztette egykori támogatóit, és az országban egyre nőtt az elégedetlenség. Megbízatása múlt év áprilisában járt volna le, de nem volt rá lehetősége, hogy kitöltse mandátumát: 2012 márciusában katonai puccs döntötte meg hatalmát.[8] A spontánnak tűnő akció az elnöki palotától 10 kilométerre, a Bamako külvárosában fekvő Kati katonai bázisról indult ki Amadou Sanogo százados vezetésével, aki azon kevés tisztek közé tartozott, aki nem menekült el a fosztogató és lázongó közkatonák elől.[9]

A márciusi puccsot és az azt követő eseményeket a nemzetközi közösség – elsősorban az Egyesült Államok és Franciaország – két okból is súlyos kudarcként élte meg: egyrészt a demokrácia instabilitása, másrészt a mali hadsereg gyors összeomlása miatt. Touré megbuktatása a katonák részéről azt jelezte, hogy a társadalom szövetében a húsz éve fennálló demokrácia a látszat ellenére nem vert mély gyökeret: az éltanulóként számon tartott Mali azonnal antidemokratikus megoldásokat keresett, amikor úgy tűnt, hogy a civil kormányzat nem képes úrrá lenni a káoszon. A puccsot ráadásul az a hadsereg hajtotta végre, amelynek kiképzésére és demokratikus attitűdjének megerősítésére a külföldi szereplők komoly erőfeszítéseket tettek. Az Egyesült Államok például a Transzszaharai Terrorellenes Partnerség (Trans Sahara Counterterrorism Partnership – TSCTP) keretében dollár százmilliókat költött el arra, hogy a térség államaiban – Mali mellett Mauritániában, Nigerben, Szenegálban, Burkina Fasóban, Csádban és Nigériában – a nemzetközi együttműködés, koordináció mélyítésével, a demokratikus kormányzat megerősítésével, a radikális ideológiák elleni küzdelemmel, valamint a katonai képességek fejlesztésével növelje a partnerország terrorellenes kapacitásait.[10] Ehhez képest a mali puccs vezetését épp az a Sanogo százados vette át, aki maga is amerikai kiképzést kapott.[11] Ahogy az Egyesült Államok afrikai regionális stratégiai parancsnokságának, az AFRICOM-nak a vezetője, Carter F. Ham tábornok nyilatkozta: *„végtelenül lehangoló, hogy egy tiszt, akit korábban mi képeztünk ki, részt vett egy megválasztott kormányzat katonai megdöntésében."*[12]

A puccs ráadásul nem hozott belpolitikai stabilitást. Miután a Nyugat-afrikai Gazdasági Közösség, az ECOWAS a törvénytelen hatalomátvétel hatására gazdasági szankciókat léptetett életbe Malival szemben, az Afrikai Unió pedig felfüggesztette az ország tagságát, a katonai junta hajlott a tárgyalásokra. A Burkina Fasó-i elnök, Blaise Comaporé közvetítésével folyó tárgyalásokon Amadou Sanogo 2012 áprilisában beleegyezett, hogy visszaadja a hatalmat a civil adminisztrációnak. A rendkívül népszerűtlenné vált Touré helyett azonban a parlament elnökét, Dioncounda Traorét tették meg ideiglenes államfőnek.[13] Traoré helyzete azonban korántsem volt könnyű. Sanogóval szemben kevésbé karizmatikus politikus volt, ráadásul neve összekapcsolódott rossz emlékű elődjének kormányzásával. A külföldiek közül sokan a junta bábját látták benne, míg saját lakossága tartott Touré impotens politikájának továbbvitelétől. Május végén az ECOWAS és Sanogo megállapodtak abban, hogy Traoré még egy évig betölti az elnöki pozíci-

[8] Mali Crisis: Who is Who?
[9] Uo.
[10] Trans Sahara Counterterrorism Partnership – TSCTP. http://www.globalsecurity.org/military/ops/tscti.htm. Megtekintve: 2013. január 17.
[11] Mali Crisis: Who is Who?
[12] French Strikes in Mali Supplant Caution of U.S. http://www.nytimes.com/2013/01/14/world/africa/french-jets-strike-deep-inside-islamist-held-mali.html?pagewanted=2&_r=0&pagewanted=all. Megtekintve: 2013. január 16.
[13] Parliament Head Returns to Mali as Interim President. http://usatoday30.usatoday.com/news/world/story/2012-04-07/Mali-head-interim-president/54099308/1. Megtekintve: 2013. január 17.

ót, hogy biztosítsa az északi felkelés leveréséhez szükséges stabilitást, és megszervezze a választásokat. Erre válaszul zavargások törtek ki Bamakóban, és a márciusi puccsot éltető tömeg – egy Dioncounda Traoré feliratú koporsóval a vállán – megrohanta az elnöki palotát. A hadsereg nagy része lábhoz tett fegyverrel nézte végig az eseményeket, melyek kis híján Traoré meglincselésével végződtek. Az államfő csak néhány önfeláldozó testőrének köszönhette életét: eszméletlen állapotban került kórházba, de maradandó sérüléseket nem szenvedett.[14] A feszült légkört jól jellemezte, hogy a hetven éves Traoré ezt követően két hónapra Franciaországba utazott „gyógykezelésre", és csak júliusban tért haza.[15] Bár Sanogóban volt annyi reálpolitikai érzék, hogy nem engedte elfajulni a helyzetet, és tiszteletben tartotta az ECOWAS-szal kötött megállapodást, a civil adminisztráció és a hadsereg közti feszültség fennmaradt.

A belpolitikai zavarok mellett a már említett másik probléma a hadsereg összeomlása volt. A terrorellenes küzdelemhez kapcsolódva Franciaország[16] és az USA is komoly erőfeszítéseket tett a mali hadsereg megfelelő kiképzésére, felszerelésére, hogy így gátolják meg a térségben egyre erősebbé váló AQMI-sejtek (*Al-Quaida au Maghreb islamique* – Iszlám Maghreb al-Káidája) és más dzsihádista csoportok térnyerését. Az MNLA felkelése azonban megmutatta a felkészítés hiányosságait. Az amerikai kiképzők nem vették kellő mértékben figyelembe, hogy a felkészített alakulatok döntően tuaregekből állnak – tuareg parancsnokok alatt. A felkelés elfojtására északra küldött négy elit egységből három átállt a felkelőkhöz, ami a más alakulatoktól dezertált katonákkal együtt nagyjából 1.600 főt és számtalan fegyvert jelentett. Az amerikaiak azzal védekeztek, hogy kiképzési programjuk messze nem volt olyan átfogó, mint a hasonló jellegű iraki és afganisztáni szerepvállalásuk. Az adminisztráció részéről számos kritika érte az amerikai hírszerzést és felderítést is, amiért nem jelezték időben a puccsveszélyt. A Pentagon egyik bizalmas belső jelentése szerint ez azért történt, mert a lázadás nagyon gyorsan bontakozott ki, ráadásul olyan alacsony szintről, amely már nem állt a szűkös kapacitásokkal működő hírszerzés megfigyelése alatt.[17]

Az iszlamisták felemelkedése

A Maliban kialakult helyzetnek leginkább az adott nemzetközi dimenziót, hogy az MNLA felkelését kihasználva a térségben működő különféle iszlamista csoportok is bekapcsolódtak a fegyveres küzdelembe. Alapvetően három csoportról, az Anszár ad-Dínről, az MUJAO-ról és az AQMI-ről érdemes részletesen beszélnünk.

Az Anszár ad-Dín (jelentése: „a hit védelmezői") egy szintén elsősorban tuaregekből álló szervezet. Tagjainak egy része – hasonlóan az MNLA-hoz – Kaddáfi szolgálatából tért haza 2011 végén. Szemben azonban a szekuláris MNLA-val, az Anszár ad-Dín iszlamista alapokon kívánja újjászervezni Malit. Nem akar önálló tuareg államot létrehozni, de az egész országra ki akarja terjeszteni a saría törvénykezést. Bár az Anszár ad-Dín inkább nacionalista, mint nemzetközi alapokon áll, és terveiben egyelőre nem tekint túl Mali határain, vezetője, Iya Ag Ghali az unokatestvére az AQMI parancsnokának, Hamada Ag Hamának. Így az AQMI és az Anszár ad-Dín között fennálló kapcsolat megkérdőjelezhetetlen.[18] A szervezetek napi tevékenységében gyakran elmosódnak a határok: az Anszár ad-Dín által megszállt területekről több esetben is jött információ gyerekkatonák besorozásáról, csonkításokról, házasságtörésért való megkövezésről. Az iszlám misztikus irányzatát követő szúfikat üldöző csoport oroszlánrészt vállalt az UNESCO

[14] Mali President Traore beaten up by protesters. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-18142488. Megtekintve: 2013. január 17.
[15] Mali's President Dioncounda Traore returns from Paris. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-19022349. Megtekintve: 2013. január 17.
[16] Marsai Viktor – Szijj Dóra: Afrika és a terrorizmus – Az al-Káida jelenség a fekete kontinensen. *Afrika Tanulmányok,* 2011. V. évf. 1. szám, 41–66. o.
[17] French Strikes in Mali Supplant Caution of U.S.
[18] Islamist Fighters Call for Sharia Law in Mali. http://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5it6uaNq2Rlg0TWFZ9eDufiqjpGgA?docId=CNG.1917c4fef3978cd3368f40fb9f61aca9.5a1. Megtekintve: 2013. január 17.

világörökségi listáján szereplő Sidi Jahya mecset kapujának elpusztításában és a szúfi szentek sírhelyeinek lerombolásában.[19] A nagyjából 500–1000 harcossal rendelkező Anszár ad-Dín betiltotta az alkoholfogyasztást, illetve a férfiak és nők közti érintkezést a köztereken. A szervezet egyre inkább nyit az arab etnikumú csoportok felé is, ennek elősegítésére született meg 2012 decemberében a szervezet Anszár al-Saría nevű szárnya. Egyesek szerint ez a lépés valójában a csoport vezetői közti belső feszültségeket volt hivatott leplezni. Az Anszár ad-Dín a jelenlegi mali harcok fő előidézője és az iszlamista csoportok fő ernyőszervezete. 2012 óta tartó előretörésük eredményeképpen az északi területek nagyvárosai – Timbuktu, Gao, Kidal – az ellenőrzésük alá kerültek. Szemben az AQMI-vel vagy a MUJAO-val, az Anszár ad-Dínnel legalábbis elméletben van esély valamiféle politikai megállapodás megkötésére, a realitása azonban csekély.[20]

Az AQMI és a belőle kivált MUJAO (*Le Mouvement pour l'unicité et le jihad en Afrique de l'Ouest* – Mozgalom az Egységért és a Dzsihádért Nyugat-Afrikában) radikális ideológiája nem hagy teret ilyen lehetőségeknek. A csoportok szóvivői többször is kijelentették, hogy nem hajlandók tárgyalni a „hitetlen" mali kormánnyal, és céljuk a dzsihád elterjesztése Nyugat-Afrikában.[21] A két szervezet abban is különbözik az Anszár ad-Díntől, hogy külföldi – algériai és mauritániai – parancsnokok vezetése alatt állnak, és harcosaik többsége nem tuareg. Az AQMI és a MUJAO különállásának okát sokan az arab–fekete-afrikai szembenállásban látják: a MUJAO nyilatkozatai elsősorban a szubszaharai területek fekete lakosságának szólnak, míg az AQMI – hálózatai révén is – sokkal inkább kötődik a Maghrebhez. Ez azonban Mali csataterein nem sok jelentőséggel bír.[22] Nagy súllyal esik viszont latba, hogy részben az iszlamisták soraiban is megtalálható tuareg csoportoknak köszönhetően, részben azért, mert a különféle sejtek – elsősorban Algériában – már évtizedek óta vívják harcukat a térségben, az iszlamisták is kiveszik a részüket az illegális kereskedelemből. Egyes szakértők szerint ezért – kiegészítve az emberrablásokból származó jövedelemmel – anyagi forrásaik és ellátásuk stabilabb, mint az MNLA esetében.[23] A csoportok kezén óriási összegek folynak keresztül, mivel itt vezet a Latin-Amerikából Európába érkező kokainszállítmányok egyik fő csempészútvonala. Éves szinten a Bissau-Guineába érkező tengeri szállítmányok értéke helyi szinten 1,8 milliárd dollár körül mozog; az európai piacon azonban ez az összeg megtízszereződik.[24] A tengeri szállítás mellett pedig a fő szárazföldi útvonalak az iszlamistákon és a tuaregeken keresztül vezetnek Bissau-Guineából Európába.[25]

A mali helyzet súlyosságát az adja, hogy a bemutatott iszlamista csoportok nem csupán bekapcsolódtak az MNLA szekuláris függetlenségi küzdelmébe, hanem pár hónap leforgása alatt radikálisan új pályára is állították annak menetét. A szeparatista küzdelemből az MNLA marginalizálásával egy alapvetően iszlamista alapokon álló felkelés jött létre, amely nem csupán az északi területek önállóságát, hanem egész Mali radikális átformálását szeretné elérni.[26]

A március 22-i puccsot követő offenzívában az iszlamisták még csak mellékszereplők voltak az MNLA mellett. A belpolitikai zűrzavart kihasználva a szövetségesek tíz nap leforgása alatt elfoglalták az északi nagyvárosokat, Timbuktut, Gaot és Kidalt.[27] Áprilisra azonban az Anszár ad-

[19] Defiant Mali Islamists Pursue Wrecking of Timbuktu. http://www.reuters.com/article/2012/07/02/us-mali-crisis-idUSBRE8610JQ20120702. Megtekintve: 2013. január 17.
[20] North Mali Islamist Group Ansar Dine Brings New Members into its Fold. http://www.foxnews.com/world/2012/12/20/north-mali-islamist-group-ansar-dine-brings-new-members-into-its-fold/. Megtekintve: 2013. január 17.
[21] Uo.
[22] Mali's Irrevocable Crisis. http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2012/04/201241572956363410.html. Megtekintve: 2013. január 17.
[23] Mali Crisis: Who is Who?.
[24] How a Tiny West African County Became the World's First Narco-state? http://www.guardian.co.uk/world/2008/mar/09/drugstrade. Megtekintve: 2013. január 17.
[25] J. Peter Pham: The Challanges of Mali. http://allafrica.com/stories/201212041631.html?viewall=1. Megtekintve: 2013. január 17.; Kokain, karaványok, tuaregek.
[26] Defiant Mali Islamists Pursue Wrecking of Timbuktu.
[27] Gains of Mali's Tuareg Rebels Appear Permanent, Analysts Say. http://articles.latimes.com/2012/apr/04/world/la-fg-mali-tuaregs-20120404. Megtekintve: 2013. január 17.

Dín már olyan erősnek érezte magát, hogy bevezette a saríát Timbuktuban,[28] és elutasította az MNLA függetlenségi deklarációját. Eddigre a harcok és az iszlamisták elől menekülve már több mint 200.000 ember hagyta el otthonát.[29] Az iszlamisták és a szeparatisták egyre inkább eltávolodtak egymástól: május végén, június elején még tettek kísérleteket egy egységfront létrehozására,[30] ám ezek nem jártak sikerrel, és egyre nyilvánvalóbbá vált a felek közti ideológiai ellentét. Június végére az iszlamista csoportok – a helyi, mérsékelt lakosság ellenállása dacára – szinte az összes nagyobb városban bevezették a saríát, és kiverték onnan az MNLA erőit.[31]

A Maliban tevékenykedő iszlamista csoportok a nemzetközi dzsihádisták számára is kedvező körülményeket teremtettek. Afganisztánnal, Pakisztánnal, Szomáliával vagy Jemennel szemben a nyugat-afrikai országban a külföldi jelenlét minimális volt. A radikálisoknak itt nem kell attól tartaniuk, hogy drónokról indított rakéták végeznek velük, és minden lépésüket műholdak kísérik. Szomáli, nigériai, szudáni, jemeni mudzsahedek tűntek fel a Szaharában, hogy segítsék hittársaik küzdelmét. Az új hadszíntér ráadásul távlati perspektívában hídként szolgálhat az északon tevékenykedő AQMI-sejtek, illetve a nigériai Boko Haram között. A globális dzsihádisták pozícióit a térségben erősítette, hogy az arab tavasz zűrzavarát kihasználva megtöbbszörözték létszámukat, működési területüket és fegyverzetüket. Utóbbi vonatkozásában a nemzetközi szakértőket különösen az eltűnt több ezer SA–7-es légvédelmi rakéta aggasztja.[32]

2012 nyarára úgy tűnt, hogy a mali helyzet holtpontra jutott. Az iszlamisták nem vállalkoztak újabb offenzívára, a kormányerők pedig képtelenek voltak ellentámadásba lendülni. Novemberben az Anszár ad-Dín képviselői – tekintettel a formálódó külföldi beavatkozásra – Burkina Fasóban tárgyalóasztalhoz ültek a közvetítéssel megbízott ECOWAS-szal.[33] Úgy tűnt, talán mégsem lesz szükség külföldi beavatkozásra. December elején Ouagadougouban az Anszár ad-Dín, az MNLA és a mali kormány képviselői megegyeztek a tűzszünetről, valamint arról, hogy tiszteletben tartják Mali területi egységét, és nem működnek együtt a radikális csoportokkal, valamint a terroristákkal. Az MNLA azt nyilatkozta, hajlandó megelégedni az autonómiával is. Ugyanakkor az Anszár ad-Dín radikális szárnya a megegyezés dacára azt nyilatkozta, Bamako valójában nem akar megállapodást. Az iszlamisták kemény hangneme kérdésessé tette az ouagadougoui megállapodás fenntarthatóságát.[34]

A nemzetközi közösség reakciói

Miközben Bamako a lázadókkal tárgyalt, a belpolitikában pedig mély megosztottság uralkodott – decemberben a hadsereg leváltatta a miniszterelnököt[35] –, Mali lakossága egyre kétségbeesettebben várta a megoldást az elhúzódó válságra. 2012 decemberében Bamakóban ezer ember részvételével demonstrációra került sor, melynek során a felvonulók sürgették a külföldi beavatkozást.[36] A felkelők ellenőrzése alatt álló területekről is egyre elkeseredettebb és türelmetlenebb megnyilvánulások jelentek meg a sajtóban az iszlamista terror alatt élő civilek és helyi ve-

[28] Mali: Timbuktu Heritage May be Threatened, UNESCO Says. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-17596831. Megtekintve: 2013. január 17.
[29] Confusion in Mali After Tuareg Independence Claim. http://www.modernghana.com/news/387765/1/confusion-in-mali-after-tuareg-independen.html. Megtekintve: 2013. január 17.
[30] Mali Islamists Reopen Talks with Tuareg Rebels. http://www.voanews.com/content/mali-islamists-reopen-talks-with-tuareg-rebels/1146352.html. Megtekintve: 2013. január 17.
[31] Mali Rebel Groups Clash in Kidal. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-18377168. Megtekintve: 2013. január 17.; Islamists seize North Mali town, at least 21 dead in clashes. http://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5hBFw8aQMUwyILkE0faoge_v3a2Tw?docId=CNG.5a399b35f2fd7797cbca9a2f17c8ca72.5a1. Megtekintve: 2013. január 17.
[32] Islamists Pose Threat to French Interests in Africa. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21018675. Megtekintve: 2013. január 16.
[33] Can the Jihadists be Stopped? http://www.economist.com/news/middle-east-and-africa/21566011-hectic-diplomacy-and-preparations-un-backed-war-against-branch-al-qaeda. Megtekintve: 2013. január 17.
[34] Mali: Touareg Rebels, Mali Meet in Ouagadougou. http://allafrica.com/stories/201212060464.html. Megtekintve: 2013. január 17.
[35] President Appoints New PM. http://allafrica.com/stories/201212120243.html. Megtekintve: 2013. január 17.
[36] Mallians Rally for Military Intervention. http://allafrica.com/stories/201212100355.html?aa_source=mf-hdlns. Megtekintve: 2013. január 16.

zetők részéről.[37] Ezzel párhuzamosan a francia külügyminiszter, Laurent Fabius azt nyilatkozta, hogy a kialakult válság *„nem csupán Malira és afrikai szomszédaira, de magára Európára nézve is fenyegetést jelent.”*[38] A beavatkozás tehát mindenki érdeke volt, a lehetséges szereplők többsége mégis ódzkodott az intervenciótól.

A nemzetközi közösségben mély megosztottság uralkodott a tekintetben, hogy ki, hogyan és mikor avatkozzon be Maliban. Az viszonylag hamar nyilvánvalóvá vált, hogy az ENSZ egy afrikaiak által vezetett műveletet preferálna, amelynek végrehajtója a már komoly tapasztalatokkal rendelkező ECOWAS lehetett volna. A nyugati közösség – érintettsége ellenére – a vitatott líbiai művelet után egy évvel nem szívesen vállalkozott volna egy újabb intervencióra, és jobbnak látta volna afrikai katonák bevetését, ugyanakkor a fővárosokban kételkedtek abban, hogy az eddigi beavatkozások viszonyaitól eltérő, komoly kihívásokat támasztó mali földrajzi környezetben az ECOWAS sikeresen tudna működni. Az EU ugyan októberben meglebegtette egy támogató misszió létesítését,[39] a fő kérdés azonban továbbra is az maradt, ki vállalkozik arra, hogy csapatokat vezényeljen a veszélyes északi területekre. A szállítási kapacitás, a felderítés és hírszerzés, a korszerű navigációs eszközök, a páncélozott járművek, valamint a légierő terén megmutatkozó afrikai képességhiányok miatt pedig szinte biztos volt, hogy az ECOWAS rászorul majd nyugati harctámogató erők bevetésére.

A nyugat-afrikai szervezet végül – tekintettel a válság kezelésében való addigi közreműködésére – különösebb rábeszélés nélkül vállalkozott arra, hogy kiállít egy 3.300 fős kontingenst, azonban a beavatkozáshoz szükséges ENSZ BT-határozat megalkotása lassan haladt. A Biztonsági Tanács, okulva az elmúlt évek válságkezelési tapasztalataiból, olyan tervet szeretett volna látni, amely megvalósítható, és valóban elősegíti a helyzet rendezését. Az ECOWAS 2012. október 12-én 45 napot kapott a BT-től, hogy jóváhagyható tervvel álljon elő. Ugyanakkor – valószínűleg a november-decemberi, Bamako és az iszlamisták között folyó tárgyalások hatására – a Nyugat-afrikai Gazdasági Közösség nem siettette az ENSZ-határozat megszületését.[40] Kis ideig valószínűleg az ECOWAS is azt remélte, hogy egy költséges és kockázatos beavatkozás nélkül sikerül véget vetni a mali válságnak. De maga Ban Ki Mun ENSZ-főtitkár is igyekezett elkerülni a műveletet, s késleltette a folyamatot, aminek aztán a felek közti kölcsönös vádaskodás lett a vége.[41] Az ENSZ BT végül csak 2012. december 20-án fogadta el 2085-ös számú határozatát, amely felhatalmazta az ECOWAS-t egy támogató misszió, az AFISMA megindítására. Az AFISMA mandátuma a mali kormányerők kiképzése és megerősítése mellett kiterjedt a hadsereg támogatására az északi területek stabilizálásában, a biztonsági környezet javításában, valamint a civil lakosság és a humanitárius szervezetek védelmében.[42] Az AFISMA bevetését azonban a legtöbben csak 2013 második felére várták.[43] A helyzet megoldása tehát még január első napjaiban is kétségbeejtően távolinak látszott.

Az iszlamista offenzíva és a francia beavatkozás

2013. január 7-én az iszlamista erők több hónap után ismét elég erősnek érezték magukat, hogy folytassák offenzívájukat a kormányerők ellen. A támadás célpontja, amelyben az Anszár ad-Dín mellett az AQMI és a MUJAO egységei is részt vettek, Sevaré, Konna, illetve Mopti vá-

[37] Frustration Over Government Inaction. http://allafrica.com/stories/201301070675.html?viewall=1. Megtekintve: 2013. január 17.
[38] J. Peter Pham: The Challanges of Mali.
[39] Germany ''Will not be Able to Ignore EU's Call to Mali. http://www.spiegel.de/international/world/german-press-review-on-calls-for-eu-intervention-in-mali-a-863136.html. Megtekintve: 2013. január 17.
[40] ECOWAS Still Exploring Options of Dialogue, Says Ashiru. http://allafrica.com/stories/201211130317.html?page=2. Megtekintve: 2013. január 17.
[41] African Union, UN Disagree Over Mali Plan. http://allafrica.com/stories/201212051343.html?aa_source=acrdn-f0. Megtekintve: 2013. január 17.
[42] UNSCR 2085/2012. http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2085%20%282012%29. Megtekintve: 2013. január 17.
[43] Frustration Over Government Inaction.

rosok voltak. A kormányerők ellenállása szinte azonnal összeomlott.[44] A mauritániai határnál fekvő Douentzából, illetve a déli Leréből induló akciókba a francia hírszerzés szerint 200 gépjármű és több ezer harcos kapcsolódott be. Hamar egyértelművé vált, hogy az offenzíva nem csupán a Bamakóval való megállapodást elősegítő nyomásgyakorlás része: az iszlamisták az említett városok elfoglalásával megnyitották volna az utat dél felé, közvetlenül is veszélyeztetve a fővárost.[45] Ugyan egyes szakértők megkérdőjelezték, hogy a jelenlegi támadás végső célja valóban Bamako lett volna,[46] az iszlamista előretörésben rejlő kockázat óriási volt. Sevaré, Konna, Mopti elfoglalásával állandósult volna a főváros elleni iszlamista fenyegetés. Sevaré repülőtere ráadásul Bamakóé mellett az egyetlen olyan légikikötő az országban, amely képes nehéz teherszállító repülőgépek fogadására. Sevaré eleste minden külföldi intervenciót logisztikai rémálommá változtatott volna.[47] Az iszlamista előretörés megállíthatatlannak tűnt: január 10-én a felkelők bevették Moptit és Konnát, és már közvetlenül Sevarét fenyegették. Traoré elnök a reménytelen helyzetben az ENSZ és Franciaország beavatkozását kérte.[48]

Francois Hollande az események hatására döntött katonai erő bevetéséről. A francia hírszerzés kétségkívül jól működött: ahhoz, hogy a január 11-én hajnalban induló támadásra a légierő megfelelően felkészülhessen, az kellett, hogy a döntés napokkal korábban megszülessen. Ez azt jelenti, hogy a franciák már 7–8-án tisztában voltak az iszlamista offenzíva méreteivel és a mali kormányerők állapotával.

Maliban a franciáknak nem voltak bázisaik, a környező állomokban azonban körülbelül 3.500 katonájuk állomásozott.[49] A műveletben a jelenlegi tervek mellett összesen 2.500 francia katona kerül mozgósításra, ebből január 16-án már 1.700-an bekapcsolódtak a harcokba.[50]

A légicsapások célpontra irányítását Harfang drónok végezték. A 1/7-es *Provence* vadászrepülőgép-század Rafale-jai a közép-franciaországi Saint Dizier repülőteréről érkeztek a csádi N'Djamenába, és ez lett fő bázisuk.[51] A Rafale-ok mellett az eredetileg is Csádban állomásozó két Mirage F1 CR és hat Mirage 2000 D[52] is bekapcsolódott a küzdelembe. A szárazföldi erőket – zömében idegenlégiós, légideszant és tengerészgyalogos egységeket – szintén Csádból és Elefántcsontpartról csoportosították át Maliba. Az alakulatok telepítésében fontos szerepet játszottak a brit és kanadai légierő által felajánlott C–17-es nehéz szállító repülőgépek. Belgium és Dánia szintén küldött szállító egységeket az Opération Serval számára.[53] A beérkező francia szárazföldi erőknek a mali hadsereg támogatásán túl fontos szerep jutott az országban tartózkodó 6.000 francia állampolgár védelmében is. A nyugat-afrikai térségben – vagyis a potenciális iszlamista válaszcsapások által leginkább fenyegetett régióban – összességében több mint 30.000 francia civil él.[54]

A francia légierő első támadását a leginkább fenyegetett Sevaré térségében hajtotta végre a Különleges Erők 4. helikopter ezredének Gazelle-jeivel, miközben a légi úton érkező szárazföldi alakulatok biztosították a település repülőterét. Az első harcérintkezés megmutatta, hogy a franciáknak harcedzett ellenfelekkel kell megküzdeniük: az iszlamisták össztüzében az egyik heli-

[44] Al-Qaedda Leads Attack on Malian Troops. http://allafrica.com/stories/201301090059.html. Megtekintve: 2013. január 17.
[45] How Was it Dragged into the Malian Conflict? http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21009958. Megtekintve: 2013. január 16.
[46] No End to Conflict in Sight.
[47] Uo.
[48] Mali sürgős segítséget kért az ENSZ-től. http://index.hu/kulfold/2013/01/11/mali_surgos_segitseget_kert_az_ensz-tol/. Megtekintve: 2013. január 17.
[49] France's Mali Intervention a Risk for 'New' Hollande. http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-21010630. Megtekintve: 2013. január 16.
[50] France Launches Ground Campaign against Mali Rebels. http://www.reuters.com/article/2013/01/16/us-mali-rebels-idUSBRE90D0FX20130116. Megtekintve: 2013. január 17.
[51] France Rafale Jets Target Gao in Eastern Mali. http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-21002918. Megtekintve: 2013. január 17.
[52] Mali : lancement de l'opération Serval. http://www.defense.gouv.fr/operations/actualites/mali-lancement-de-l-operation-serval. Megtekintve: 2013. január 17.
[53] France Military Says Mali Town Konna 'Not Recaptured'. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-20907386. Megtekintve: 2013. január 17.
[54] France Launches Ground Campaign Against Mali rebels.

koptert találatok érték, a pilóta éltét vesztette, a másodpilóta is csak nagy nehézségek árán volt képes visszavinni a gépet a bázisra, amely olyan súlyosan megrongálódott, hogy az eszközt leírták.[55]

A francia légicsapások a következő napokban is folytatódtak. A masszív műveletek megállították az iszlamisták előrenyomulását, ugyanakkor a kezdeti reményekkel ellentétben arra nem voltak alkalmasak, hogy önmagukban megfordítsák a harcok menetét. Az ellentámadással próbálkozó kormányerőknek a felkelők súlyos veszteségeket okoztak. A kezdeti híresztelések ellenére Konna még január 15-én is az iszlamisták kezén volt.[56] Bár a helyi jelentések szerint az iszlamisták több nagyobb városból – Gaóból és Timbuktuból – is visszahúzódtak, január 14-én mégis képesek voltak elfoglalni Diabalyt.[57] A felkelők ereje, az ellenállás hevessége – ahogy Jean-Yves Le Drian védelmi miniszter beismerte – még a franciákat is meglepte.[58]

A Bamakóban csoportosuló francia szárazföldi erők január 15-én este indultak el az északi front felé mintegy 50 különféle páncélozott járművel megerősítve.[59] A Konna és Diabaly felé tartó gépkocsioszlopokat a főváros lakossága az utcákra kivonulva búcsúztatta, rácáfolva azokra a félelmekre, amelyek szerint a helyiek nem néznék jó szemmel az egykori gyarmattartók visszatértét.[60]

A következő napokban a franciákkal megerősített kormányerők ismét támadásba mentek át. Január 16-án a hivatalos jelentések szerint a francia szárazföldi erők is bekapcsolódtak a küzdelembe, és másnap a harcok már Diabaly utcáin folytak. A helyi hírforrások szerint ugyanakkor a városban még nem találkoztak nyugati alakulatokkal. A jelek szerint az iszlamisták egyelőre nem adják fel állásaikat, és mindkét fél veszteségei magasak. A felkelők erejét jól jelzi, hogy a harcok után képesek voltak összegyűjteni és a helyi temetőben elbúcsúztatni halottaikat.[61]

Kilátások

A francia beavatkozás új dinamikát hozott a mali válságkezelésbe. Az ECOWAS beleegyezett, hogy a francia erők támogatására 2013 ősze helyett pár napon belül megkezdi az AFISMA erőinek átcsoportosítását az országba. A tervek szerint 900 nigériai katona érkezik Maliba, és őket hamarosan követik más ECOWAS-országok kontingensei is.[62]

A franciák és az iszlamisták közötti szárazföldi harcok – köszönhetően a nyugati légi fölénynek – rövid távon egészen biztosan francia sikereket hoznak. Minél mélyebben nyomulnak be azonban az inváziós erők a sivatagba, annál inkább javulni fognak a felkelők pozíciói. A francia erők valószínűleg igyekeznek majd kerülni a népszerűtlen veszteségeket, így rá lesznek kényszerítve különféle segéderők alkalmazására. A mali hadseregre ebben csak korlátozott mértékben számíthatnak. Annál nagyobb jelentősége lehet az MNLA-nak. A becslések szerint mind a szeparatisták, mind az iszlamisták nagyjából 2–3.000 harcossal rendelkeznek.[63] Január 16-án a tuareg felkelők felől olyan hírek érkeztek, miszerint akár arra is hajlandóak lennének, hogy támogassák az inváziós erők harcát a szélsőségesekkel szemben.[64] Bár kellő óvatossággal kell viszonyulnunk a híresztelésekhez, az MNLA és az iszlamisták közti ellentétek jó alapul szolgálhatnak a tuaregekkel való kiegyezéshez. Ez azonkívül, hogy hatékony harcosokhoz juttatná Ba-

[55] Mali: après la mort rapide d'un officier, l'opération militaire s'annonce compliquée. http://www.lemonde.fr/afrique/article/2013/01/12/mali-apres-la-mort-rapide-d-un-officier-l-operation-militaire-s-annonce-tres-dure_1816237_3212.html. Megtekintve: 2013. január 17.
[56] France Military Says Mali Town Konna 'Not Recaptured'.
[57] How Was it Dragged into the Malian Conflict? http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21009958. Megtekintve: 2013. január 16.
[58] French Set for Key Ground Combat. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21038856. Megtekintve: 2013. január 17.
[59] France Launches Ground Campaign Against Mali Rebels.
[60] French Troops Head North into Unknown. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21041457. Megtekintve: 2013. január 16.
[61] Mali Conflict: France Boosts Troop Numbers. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21054946. Megtekintve: 2013. január 18.
[62] France Ramps up Mali Intervention. http://allafrica.com/stories/201301160281.html?viewall=1. Megtekintve: 2013. január 16.
[63] Mali Crisis: Who is Who?.
[64] French Set for Mali Ground Combat. http://www.thisdaylive.com/articles/french-set-for-mali-ground-combat/136555/. Megtekintve: 2013. január 17.

makót és kihúzná a szeparatista mozgalom méregfogát, azzal az előnnyel is kecsegtetne, hogy az MNLA segítségével a francia erők minden addiginál hatékonyabban zúzhatnák szét az iszlamisták logisztikai hálózatát, amelyet a szekuláris tuaregek nyilván jól ismernek. Cserébe a kormányzat autonómiával és beruházásokkal jutalmazhatná az északi régiót. Mindezek egyelőre azonban csak spekulációk.

Fontos kérdés, hogy e pozitív forgatókönyv elmaradása esetén meddig maradhatnak a francia alakulatok az országban? Ha az MNLA nem támadja hátba az iszlamistákat, az inváziós erőknek lépniük kell. Az ECOWAS belátható időn belül nem lesz olyan állapotban, hogy átvegye a hadműveletek irányítását. A franciáknak, ha gyorsan szeretnének távozni Maliból, alig három hónapjuk van a hadműveletek lefolytatásához: márciusban beköszönt a forró évszak, majd májusban az esőzések, amelyek ellehetetlenítenek minden katonai műveletet.[65] Ha a franciák nem akarnak elhúzódó háborút, akkor az MNLA döntésétől függetlenül fenn kell tartaniuk támadásuk lendületét, és a lehető legnagyobb veszteséget kell okozniuk az iszlamistáknak – lehetőleg addig, amíg azok vállalják a szemtől szembeni harcot, és nem vonulnak vissza a sivatagba.

Középtávú programként mindenképpen szükséges újból megpróbálkozni a mali hadsereg újjászervezésével. Január 17-i döntése alapján az EU ezt egy 200 fős kontingenssel fogja támogatni.[66] Ebben a franciák vezető szerepet fognak játszani.

A külföldi katonai jelenlét a remények szerint Mali belpolitikai stabilitását is elő fogja segíteni. A Bamakóban állomásozó idegenlégiós alakulatok nem csupán a francia állampolgárokat, de Traoré elnököt is védelmezik Sanogo százados befolyásától. A külföldi beavatkozás, egyelőre úgy tűnik, növelte az elnök népszerűségét. Kérdés, hogy ez a tendencia marad-e, és a civil politikus képes lesz-e politikai tőkét kovácsolni a sikerből.

Félő ugyanakkor, hogy a beavatkozás mégis elkésett. E sorok szerzője nem ért egyet az Egmont Intézet munkatársainak véleményével, miszerint az al-Káida csak egy túlmisztifikált jelenség, illetve, hogy a mali terrorcsoportok saját régiójukon túl nem jelentenek közvetlen fenyegetést Európára nézve.[67] A már említett külföldi dzsihádisták megjelenése, amit több forrás is alátámaszt, azt jelzi, hogy Mali igenis a Nyugat – és vélt vagy valós szövetségesei – elleni iszlamista küzdelem új bástyája lett. Ebből a szempontból pedig lényegtelen, hogy az Anszár ad-Dín katonai vereséget szenved-e, vagy sem. Afganisztán, Szomália, Irak, Csecsenföld esete azt mutatja, hogy azokon a területeken, ahol a radikális iszlamisták egyszer megvetették a lábukat, nagyon nehéz helyreállítani a stabilitást: lehet ugyan, hogy szervezetük mint gerillacsoport katonai vereséget szenved, de ilyenkor csoportjaik – az esetek többségében – terrorsejtekké alakulnak át, amelyek viszonylag kis létszám mellett is komoly pusztítást tudnak végezni. Azt, hogy az iszlamisták Franciaországnak szóló fenyegetései nem üres szavak voltak, jól jelzi a január 16-i támadás az algériai In Amenas gázmező ellen, amely az algériai erők elhamarkodott fellépése miatt mészárlásba torkollott. Bár még január 18-án reggel is egymásnak ellentmondó információk keringtek az akcióról, az kiderült, hogy az áldozatok és a túszok között számos nyugati alkalmazott van, köztük francia állampolgárok is.[68] Bár sokan kétségbe vonták az észak- és nyugat-afrikai térségben tevékenykedő terrorcsoportok képességeit,[69] az, hogy a francia intervenció hatására napok alatt végrehajtották az elmúlt évek egyik legsúlyosabb támadását, azt mutatja, hogy alábecsültük képességeiket. Ráadásul ismét hangsúlyoznunk kell, hogy az arab tavasz hatására meggyengül az a védőháló, amelyet az észak-afrikai autoriter rezsimek tartottak fenn Dél-Európa védelmében. Líbia összeomlásával óriási hiátus keletkezett ezen a rendszeren, és

[65] France's Mali Intervention a Risk for 'New' Hollande. http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-21010630. Megtekintve: 2013. január 16.; Climatemps – Mali. http://www.mali.climatemps.com/. Megtekintve: 2013. január 16.
[66] Katonai kiképzőket küld az EU Maliba. http://honvedelem.hu/cikk/35948_katonai_kikepzoket_kuld_az_eu_maliba. Megtekintve: 2013. január 18.
[67] Coolsaet-Biscop-Coelmont: Mali: Another European Intervention without the EU? 4.
[68] Reports of Hostage Deaths Following Algerian Army Offensive On in Amena Gas Field. http://allafrica.com/stories/201301171359.html. Megtekintve: 2013. január 18.; Hostages Missing After Algerian Raid on In Amenas Plant. http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-21069727. Megtekintve: 2013. január 18.
[69] Islamists Pose Threat to French Interests in Africa.

teljesen kiszámíthatatlan, hogy az egész régiót átszövő szélsőséges és terrorhálózatok – amelyek a diktátor bukása után Líbiában is megjelentek, ahogy azt a bengázi amerikai konzulátus elleni 2012. szeptember 11-i támadás is jelezte – mikor használják ki ezt a lehetőséget.

Visszatérve az algériai esethez, nem feledkezhetünk meg arról, hogy csak francia részről 30.000 állampolgár tartózkodik a térségben, akik mind potenciális célpontjai lehetnek a terroristák bosszújának. Párizs itteni gazdasági érdekeltségei – például a nigeri uránbányák, amelyek biztosítása a beavatkozás egyik eddig nem említett indoka lehetett[70] – túl fontosak ahhoz, hogy egyszerűen kivonuljanak a régióból.

Mindezt összegezve a mali szerepvállalás is várhatóan hosszú távú elköteleződés lesz a Nyugat részéről. Mivel a válság megnyugtató rendezése csak komplex, átfogó erőfeszítésekkel érhető el, az eddigi tétlenség után a nemzetközi közösségnek újult erővel kell hozzálátnia a belpolitikai rendezés, Bamako és a tuaregek kiegyezésének elősegítéséhez, a hadsereg és a terrorellenes küzdelem újjászervezéséhez, a stabilitás szükség esetén fegyveres biztosításához, az állami kapacitások erősítéséhez, valamint a jó kormányzás támogatásához.

A mali belső konfliktusban érintett területek és a tuaregek szállásterülete, illetve követelései[71]

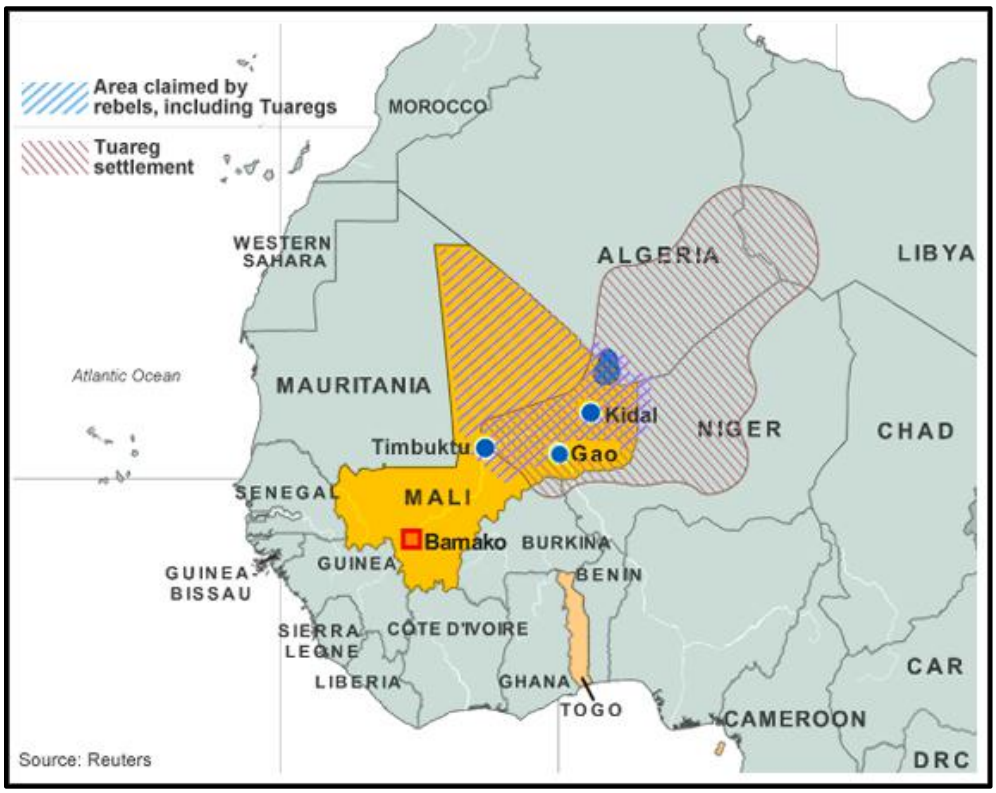

[70] Coolsaet-Biscop-Coelmont: Mali: Another European Intervention without the EU? 1.
[71] US, Algeria See Moderate Tuaregs as Key to Ending Mali Partition. Voice of America Blog, 2012. 10. 30. http://blogs.voanews.com/state-department-news/2012/10/30/us-algeria-see-moderate-tuaregs-as-key-to-ending-mali-partition/ Megtekintve: 2013. január 18.